

SLOVENSKI DELAVEC

UREDNIŠTVO IN
UPRAVA: Ljubljana,
Čopova 1 Del. zbornica —
Tel. št.: 35-29 — Pošt. če-
kovni račun št. 17.548 —
NAROČNINA: Za
člane ZZZ 2 din mesečno,
za druge naročnike 3 din
mesečno. LIST IZHAJA
V SAKO SOBOTO

LETO III.

LJUBLJANA, SOBOTA, 15. JULIJA 1939.

ŠTEV. 29.

Svobodne strokovne organizacije

Svoboda je lepa reč. Vsak jo hoče imeti. Človek je po tem celo Bogu podoben, da ima razum in prosto voljo ali svobodo.

Razum je kakor luč v temi, ki razsvetljuje življenje, prosta volja v njem svobodno izbira med dobrim in slabim.

Toda, če razum poedincu odpove, če kaže v napačno smer, v napačni luči, svobodna odločitev nič vredna ni, je lahko kvarna, celo usodna. Norec zato zapro, mu nataknejo prisilni jopič, da svobode nespameten za zločine ne zlorabi. Otrokom starši odvzamejo nevarne igrače kljub ojstrim protestom in če lepa beseda ne pomaga nič, jih našeškajo. Otroku in sebi s tem dobro store. Vzeli so jim svobodo, toda storili so s tem dobro delo. Niso s tem v njih ubili človeka, ne njegove bogopodobnosti. Niso niti kratili njihovih pravic, ker nihče nima pravice uganjati neumnosti.

Po tej primeri korak, pogled v naše »svobodne« strokovne sindikate. Naziv »svobodnih« so si nadeli sami, češ, to vleče, ker vse po svobodi hrepeni. Povdarjajo ga zato, da bi pokazali, kakšen nezasišan nepremostljiv prepad zija pri nas med ZZZ in med temi ostarelimi pokreti. Končno hočejo s tem poudariti, da zahtevajo neomejeno svobodo za vsa svoja, tudi za najbolj neumna početja.

Pri tem kričijo po tovarnah in po sestankih kakor otroci in se vedejo v boju proti ZZZ kakor norci. Trosijo letake, trgajo naše razglase, razbijajo po naših sestankih mize, stole in solnike, psujejo naša dekleta z grdim psovanjem in naše članstvo napadajo dejansko telesno. Držijo se dobesedno izreka zavrženih angelov: Ne bom ti služil! in rušijo duhovno vsako avtoriteto in vsak pameten red. V borbi za svojo »svobodo« brez pameti in torej brez luči grabijo za varljivimi gesli in usodno podirajo v poedincih in v občestvu duhovno ravnovesje.

Ne, to ni svoboda, kakor jo vodi razum. To je svoboda, kakor jo vodi strast. Zato tudi nima pravice do življenja in do delovanja. Zato jo je treba brezpogojno omejiti — ker je otroška. Ker je do noreosti brezumna, jo je treba vkleniti, nadeji ji prisilni jopič, da se zavarje obča blaginja.

Marksiem v teh vrstah je odpad od Boga. Je zato pokret v temi, je delo brez razsodnosti, brez prave pameti. Marksizmu pustiti svobodo, se pravi norec brez luči, brez pameti, nuditi priliko, da pride na vlado in postane tiran. Marksizmu je zato treba nadeji prisilni jopič. Zanj svobode ni. Marksistične pokrete je treba v tem pravcu onemogočiti, čim preje razpustiti.

Drugi grupi pri nas v strokovnem pokretu, JSZ in NSZ, sta kot paglavca, ki sta od očetov kolikortoliko dobro vzgojena zašla v marksistično družbo in se sedaj nevarno igrata z njegovim orodjem. Tu je treba varuha, treba je kuratorja, da bo zopet pamet svetila svobodi in ne strast in neumnost. Le organiziranje, le pokret ki sprejema za vodnico najvišjo Luč življenja, ki ne gre preko Boga, mora pametno v odsevu Njegove svetlobe voditi delavski stan. Tu odloča razsvetljena pamet, drugod strast in neumnost. Kjer pa odločuje strast, tam svobode ni, tam tudi ni svobodnih strokovnih pokretov, ampak so le »svobodni« razdirači.

V današnjem času bo VI. mednarodni kongres Kristusa Kralja mogočna izpoved vseh narodov za mir v kraljestvu Kristusovem!

Zagreško Delavsko zbornico

prevzameta HRS in JUGORAS

Ko smo mi ustvarjali znani sporazum med nami in Jugorasom, smo za bazo tega sporazuma postavili ugotovitev, da ZZZ in Jugoras napram marksizmu in njegovim odtenkom zavzemata isto brezkompromisno odklonilno stališče. Zavrgli smo takrat materialistični protinarodni internacionalizem in sprejeli vsak zase bistvene življenjske temelje lastnega naroda za izhodno točko skupnih ciljev.

Predstavnikom ZZZ je bilo že takrat žal, da ob našem sporazumu ni sodelovalo hrvaško narodno delavstvo. Vedeli pa smo že takrat, da mora po neki neizbežni nujnosti priti do tega, da bo tudi HRS (Hrvaška delavska Zveza) sodelovala proti marksizmu združena z narodnima pokretoma ZZZ in Jugorasom.

Slovensko, hrvaško in srbsko narodno gibanje je v svojih temeljih protimarksistično. ZZZ, HRS in Jugoras so v narodnostnem temelju in ciljnih edini.

Ob sporazumu ZZZ z Jugorasom so naši protivniki zato nespametno raču-

nali, da jih bo reševal hrvaški HRS. O tem so mnogo pisali in s tem pokazali svojo strašno plitvost in kratkovidnost. Niso se prav nič zavedali, da dvojna miselnost — nujno vodi dvojno taktiko in v praksi skupaj hoditi ne more. Mi smo s tem povedali svoje mnenje o razvoju stvari v našem listu že tedaj. O tem je pisal celo list »Na mejah« izpod peresa delavca KID. Nasprotniki so pa nespametno računali, da jih bo v njihovih kvarnih prizadevanjih podpiral HRS in varoval pred propadom.

Marksiem-boljševizem pa je za vse narode strup razkrajanja in se ga morajo vsi narodni delavski pokreti enako otepati. ZZZ med Slovenci, HRS med Hrvati, Jugoras med Srbi imajo skupno nalogo: pobijati marksizem, uničiti njegovo razkrajanje, združevati stan v strjeno enoto z narodi. Zato se je na veliko razočaranje marksistov vseh barv te dni zgodilo, da je prišlo do pogajanj med Jugorasom in HRSom za preimenovanje plenuma in uprave Delavske zbornice v Zagrebu. Spora-

zum v tej stvari je dosežen. Obenem pa je bilo med Jugorasom in HRSom dogovorjeno, kako naj bodo urejene ostale socialne delavske ustanove na Hrvaškem tako glede uprave kakor glede uslužbenega osebja.

Mi se tega iskreno veselimo. Z zagrebško Delavsko zbornico in drugimi hrvaškimi delavskimi ustanovami bo ob njihovi izročitvi v roke HRS in Jugorasa vzeta jugoslovanski marksizem zadnja postojanka. Padla bo zadnja domača opora. Poslej bo naš marksistični internacionalizem živel še od internacionalnih podpor in ob njih skrahiral.

O podrobnostih sporazuma mi ne bomo pisali. To tudi ni važno. O podrobnostih je nekaj pisal »Glasnik«, marksistično glasilo v Zagrebu, dne 5. t. m. Pa to, kar je pisal, ne odgovarja resnici. Za nas je važno, lahko rečemo zgodovinsko važno, da po sporazumu HRSa z Jugorasom vse tri narodne delavske organizacije v državi prihajajo v početke skupnega enotnega delovanja za interese delavskega stanu.

Dejanja in knjige govorijo

Dvajset let že imamo Delavsko zbornico v Ljubljani. Dvajset let je delavstvo zanj komaj vedelo. Zbornica je šla svojo, delavstvo pa svojo pot. Pravega haska od nje stan doslej ni imel.

Tam v zbornici je bilo nekaj dobrih položajev, bilo je nekaj teoretikov, zunaj v svetu je bil pa pahnen in v praksi in prepuščen sebi delaven delavski stan.

Za mizami delavske zbornice je sedelo nekaj gospode. Malo so delali, se malo razgovarjali, malo čitali in malo hodili. Reševali so v debatah in v osnutkih isto dobo, ki jo še nikjer ni in je nikoli ne bo.

Gospodarili so z delavskimi prispevki, gospodarili so čisto po svoje. Sto in sto tisoče so žrtvovali za pokrete, ki so v njej regirali po njenih delegatih in se med seboj prepirali. Dajali so na vse strani širokogrudno od zborničnega denarja, kakor bi se igrali. Zakaj ne bi, ko ni šlo iz njihovih žepov.

Na zunaj so pokreti tolkli drug po drugem, tu notri v zbornici so se pa lepo podpirali. To je tako, kakor če bi mi dajali podporo požigalcu, ki požiga, gasilcu, ki gasi in tatovom, ki ob požarih pogorelecem kradejo še to kar jim ogenj ni uničil. Samo pogorelec, slovenski delavski stan, je ostal brez podpore. To je dejanska slika iz preteklosti. Človek ne more misliti drugače, kakor, da tem ljudem ni bilo niti ja svoje pokrete, niti za stan. Vsaj malo dosleden pokret po takih potih hoditi ne more. Ali sem res kar o sebi trdim in nasprotnih stremljenje ne podpiram, ali je pa vse samo na videz.

Ob toliki povezanosti s siromašnim delavskim stanom in nedelavskem čutenju, je mogoče tudi, da so si zbornični uradniki in vodilni možje na račun zbornice in delavstva kupovali nalivna peresa za din 600.—, za 750.— din. Tako je mogoče, da so v Beograd poslali na neko zasedanje brez vse potrebe kar 30 članov plenuma zbornice in za to edinstveno delegacijo plačali znesek 40.000 din na enkrat. Tako je razumljivo, da so se nabavile, v inventarjih vodile stotisoč dinarjev vredne premičnine, ki so med tem izginile in jih nikjer več ni. Tako je treba tolmačiti tudi razne najeminske zaostanke, advokatske zahtevke, administrativne pogreške itd. Dosti za enkrat!

Tako je bilo. Delavstvo pa dvajset let

o svoji zbornici skoro ničesar vedelo ni. O njej se do letos sploh dosti govorilo ni. Letos šele, ko je prišla v roke ZZZ, so dvignili oni, ki so se od nekdanje »lepe« komande v njej poslovili, radi nje toliko prahu. Vpili so ob tem, da jih je sama skrb za delavstvo. Dejanja preteklosti pa govore o nalivnih peresih za 600.— in 750.— din, o 40.000 din za eno delegacijo, o izginulem inventarju o sto in sto tisoč

din za križno borbo enega zoper drugega, za cepljenje stanu v razne frakcije.

Dejanja govore, pa knjige govore. Pa knjige še o čem drugem govore. Govore pa tudi ljudje iz starih taborov strupeno in lažljivo o sedanji zbornici in o naši ZZZ. Sedaj tudi to vemo, zakaj tako govore. Zato, da bi sebe prepili in svoje grehe pokrili.

A dejanja in knjige govorijo!

Zveza združenih delavcev
podružnica Ljubljana

razvije

dne 16. julija 1939 ob 4 popoldne v veliki dvorani
Delavske zbornice

prejete

Ljubljanskega gradbenega delavstva
ob tej priliki priredi

Prva delavska akademija ZZZ

Spored:

1. Pozdravni govor predsednika gradbenega in delavnega odbora: Tov. Francè Kralj.
2. Govor predsednika gl. odbora ZZZ-Jugorasa: Tov. Francè Preželj.
3. Razvije prapora: Kumujeta ga. Zora in g. Matko Čurk.
4. Bog ključ: Niko Kuret. Slika iz današnjih dni.
5. Solo spevi. Poje tov. Srečko Smrekar.
6. Prizor iz »Hlapca Jerneja«. Po Ivanu Cankarju.
7. Pevski zbor ZZZ: 3 narodne pesmi. Pevovodja tov. Jože Zrimšek.
8. Kovaška: Oton Župančič. Recitira tov. Miroslav Dežman.
9. Živa slika.

Režija: Tov. Bogomil Bitežnik.

Vstopnine ni! — Vsi nastopajoči so člani ZZZ

Svet v frontah

Ako se za pregled zunanjepolitičnih dogodkov poslužimo vojaškega izrazoslovja, da označimo položaj obeh nasprotujočih si taborov velesil ter stanje diplomatske borbe, ki se še vedno nadaljuje, dobimo naslednjo sliko:

GDANSKA DIPLOMATIČNA FRONTA

Položaj, ki je bil prejšnji teden dosti napet in je kazal vse znake, da se bo še zaostрил, je v preteklem tednu popustil. Vsi listi napovedujejo pomirjenje in daljši odmor. Posebno vatikansko glasilo »Osservatore Romano« je to poudarilo in mora imeti za to svoje upravičene razloge. Katerim okoliščinam je treba pripisati ta nenadni, a dobrodošli preokret, danes ni mogoče z gotovostjo trditi. Nekateri listi pišejo, da je odločni nastop Anglije, Francije in Poljske imel ta dobrodejni učinek. Drugi spet naglašajo, da je sedaj napočil čas žetve, ko je treba zbrati vse napore, da se spravi živežni pridelek pod streho. Vsekakor pa je kljub temu obvisel v zraku še občutek, da bo gdanska kriza jeseni ponovno izbruhnila. Angleška fronta — tako bi rekli — je torej na tem prostoru zabeležila nekolišen uspeh.

ANGLEŠKO-RUSKA FRONTA

Pogajanja med Anglijo in Rusijo ne pridejo nikamor. Do sedaj je sovjetska vlada odbila še vse angleško-francoske predloge za sklenitev zveze, odnosno je vsakokrat Angliji in Franciji stavila nove, težavnejše zahteve, tako da se v Londonu in v Parizu sprašujejo, če se sploh še splača nadaljevati s pogajanja, ko pa ni izgleda, da bi bila Rusija voljna sploh kaj podpisati. Sovjetska Rusija bi očitno rada pogajanja tako zavlekla, da bi prej prišlo do oboroženega spopada med Anglijo in Nemčijo, preden bi bila ona obvezna priti na pomoč, odnosno če bi to ne bilo mogoče, da bi dobila od Angležev brezpogojni podpis za pomoč, kadar bi Rusija iz katerih koli njeni presoji prepuščenih razlogov v baltičkih državah nastala potreba, da jih zasede, da brani interese svoje lastne države. Nekateri listi, med njimi tudi italijanski, pa so v preteklem tednu naglašali, da se sovjetom ne mudi podpisovati z Anglijo kakšne zvezne pogodbe, ker se sovj. vlada istočasno pogaja tudi z Nemčijo za gospodarsko sodelovanje in da bo v ta namen prišel v Moskvo v posebnem poslanstvu prosluli poslanik von Papan. Na ruski fronti je torej angleška skupina doživela razočaranje, ki se ji mora zapisati kot neuspeh v prilog nemško-italijanskega tabora.

BALKANSKA FRONTA

Za ta predel Evrope je najbolj značilen obisk, ki ga je bolgarski ministrski predsednik Kjuzeivanov napravil v Berlinu. Uradno poročilo, ki je bilo o obisku izdano, zatrjuje, da vlada med Bolgarijo in Nemčijo iskreno prijateljstvo, ki se bo politično, gospodarsko in kulturno še poglobilo. Nemški listi pa pravijo, da bo Nemčija podpirala Bolgare pri zasledovanju njegovih teženj (v pogledu Dobrudže in dostopa do Egejskega morja!). Ker se je zadnje tedne v Sofiji tolkla srdita diplomatska bitka med obema taboroma velesil, na katero stran bodo potegnili Bolgarijo, bi, sodeč po berlinskem obisku predsednika bolgarske vlade, rekli, da so zmago v tej bitki odnesli predstavniki nemško-talijanskega tabora in da se Bolgarija ne bo priključila angleško-francoski mirovni fronti, ki ima na Balkanu za seboj že Turčijo, Romunijo in Grčijo.

JAPONSKO-KITAJSKA FRONTA

Japonska slavi tretjo obletnico začetka bojev s Kitajci v znamenju protiangleških demonstracij ter ob grmenju topov na mandžursko-sovjetski meji. Vendar pa je japonska vlada navzlic nasprotnemu videzu le pristala na to, da se bo z Anglijo pogajala za mirno poravnovo sporov, ki so nastali v Tjencinu in v Sanghaju. Anglija je pokazala močne živce in se ni pustila izzvati, da bi bila del svojega brodivja umaknila iz Evrope, kar so Japonci očitno na željo svojih evropskih zaveznikov Italije in Nemčije hoteli doseči. Japonska navzlic velikemu vpitju tiska očitno noče iti do skrajnosti. Borbe s sovjeti na mandžurski meji pa so jo neprijetno presenetile. Tudi vojaški uspehi na Kitajskem niso sijajni, ker je Kitajska tako rekoč še neranjena. Angleški tabor beleži na Daljnem vzhodu močne diplomatske uspehe.

AMERIŠKA FRONTA

Zedinjene države severne Amerike so pretekli teden pokazale, kam jih vleče njihovo politično srce. Predsednik Roosevelt hoče na vsak način dobiti polnomočje, da bo smel v primeru vojne prodajati orožje Angliji in Franciji, čeprav bi država ostala nevtralna. To je nedvoumen znak za to, da stojijo Zedinjene države ob strani angleškega tabora in je treba tudi tukaj zapisati uspehe na račun angleške politike in angleškega tabora.

Akcije Delavske zbornice

Za kolektivno pogodbo v mizarski stroki

Kakor smo že poročali, je Delavska zbornica potom strokovnih organizacij zbrane podpise mizarskih pomočnikov dostavila kr. banski upravi s prošnjo za uvedbo postopka po čl. 14/II. uredbe o določanju minimalnih mezd za sklenitev kolektivne pogodbe za mizarsko stroko v dravski banovini.

Iz podatkov OUZD sledi, da je bilo v vseh mizarskih obratih in obratih za obdelovanje lesa po staležu od 30. V. 1939. zaposlenih 3070 moških in 322 ženskih oseb. Po statistiki, ki jo je sestavila DZ ni pobirala podpisov vajencev, ker uredba o določanju minimalnih mezd za vajence ne velja. Tako se število moških delavcev v mizarskih obratih, ki jih navaja statistika OUZD zniža na 1980 oseb.

Ker OUZD v svoji statistiki ne loči mizarskih obratov od obratov za obdelovanje lesa so v statistiki všteti tudi delavci, zaposleni v teh obratih (Kobi Srečko d. z. o. z. Podpeč, »Mara« Borovnica, Premrov Martinjak, Kopitarina Mestinja, i. t. d.) Za večino teh obratov pa velja še danes izjema iz čl. 3 banove uredbe o določitvi minimalnih mezd ter že vsled tega ne pridejo v poštev za enotno pogodbo z mizarskimi pomočniki, ki so visoko kvalificirani. Po odštetju tega delavstva, odpadejo vse ženske osebe in se število moških zniža na 1800.

Predlog delavskih strokovnih organizacij gre za tem, da se uredi le delovno razmerje mizarskih pomočnikov — torej kvalificiranih delavcev, ki so zaposleni v mizarskih obratih in industrijskih delavnicah, z enotno pogodbo.

Oznaka »mizarska obrt« je jasna in so v mizarskih obrtnih delavnicah zaposleni poleg vajencev le pomočniki. Da ne bi prišlo glede mizarske industrije do spora, bi se ista morala imensko naštetih po seznamu Zveze industrijcev.

Ker vprašanje sklenitve enotne pogodbe torej ni enostavno, in se vleče že poldrugo leto, je DZ zaprosila sedaj bansko upravo, da skliče pri Inspekciji dela informativen razgovor predstavnikov delavstva zbornice TOI (obrotni odsek) in Zveze industrijcev, na katerem bi se skušalo še predhodno doseči enotno gledanje na rešitev vprašanja kol. pogodbe za mizarsko stroko.

Za strežniško osebje

Za strežniško osebje umobolnic ne velja obstoječa socialna zakonodaja (zakon o zaščiti delavcev, obrtni zakon, uredbe o minimalnih mezdah) ter so vsled tega izpostavljeni velikemu izkoriščanju.

Delajo dnevno po 12 in več ur, a ne dobe nikake odškodnine za nadurno delo, njih mezd ne dosegajo niti minimalnih mezd, ki jih je predpisal g. ban dravske banovine za nekvalificirane delavce. Urejeno ni vprašanje njih napredovanja, pravice na dopust in na službeno obleko. Kolikor obstojajo za to osebje gotovi predpisi, so raztreseni v raznih pravilnikih in odlokih, da jih osebje večinoma ne pozna in nima od njih nobene koristi.

Zaslužek osebja se odreja po »uredbi o velikosti nagrade dnevničarjem v resoru ministrstva za socialno politiko«, ki je bila objavljena v »Službenih novinah« št. 229/729 od 22. XII. 1931. Ta uredba pa predvideva le najvišjo plačo, ki jo zamore dobiti strežniško osebje, najnižja plača pa sploh ni določena in znaša vsled tega sedaj urna mezda komaj Din 1.25.

Zahteva po ureditvi službenega razmerja strežniškega osebja v umobolnicah je torej popolnoma upravičena in je DZ poslala centralnemu tajništvu DZ vlogo, v kateri predlaga sledeče postopke:

1. Centralno tajništvo delavskih zbornic naj pozove vse Delavske zbornice, da ugotove točno stanje, v katerem se nahaja strežniško osebje umobolnic in sicer zlasti:

- delovni čas,
- prejemki in naturalne dajatve,
- ali imajo pravico na dopust in koliko,
- kako napredujejo v plači,
- kako se jim računa služba v služaju nastavitve za napredovanje in pokojnino.

2. Na podlagi zbranega gradiva naj izdela Central. tajništvo načrt »Uredbe za strežniško osebje umobolnic« in ga dostavi vsem Delavskim zbornicam v proučitev in eventualno dopolnitev. Na podlagi predlogov posameznih zbornic naj se izdela definitiven načrt uredbe in predloži ministrstvu socialne politike v svrhu uzakonitve.

Na delo za obratne zaupnike

Borba za zaupanje sezonskega delavstva je že v polnem teku. Strokovne organizacije preizkušajo, kakor v nekakih predpraskah moč svojih programov in udarnost svojih vrst.

Iz dosedanjih rezultatov, ki jih ima na razpolago delavska zbornica v Ljubljani, je ZZZ v sezonskih podjetjih odrezala prav dobro, naravnost odlično.

Ravno v teh podjetjih je imel doslej marksizem skoro izključno moč, skoro vse obratne zaupnike. Do nastopa ZZZ ostali delavski pokreti tu nič pomenili niso. Pred terorjem marksizma so se poskrili kakor piščanci pred jastrebom.

ZZZ je smatrala to za veliko nevarnost. Iz teh vrst bi se mogel boljševidem kakor kuga razliti po vsem narodnem telesu. Zagrabila je zato tudi z obema rokama in letos že žanje uspehe.

Sezonsko delavstvo je spregledalo marksistične laži in se otreslo boljševidskega terorja. Močen odpor ZZZ je združil okrog sebe pošteno misleče delavstvo. Ob borbi za obratne zaupnike je doslej pri tem delavstvu po dosedanjih volilnih uspehih močno vodilna, daleko močnejša od vsake druge grupe in celo v absolutni večini zoper vse skupaj.

Prva etapa volilne borbe je tako za ZZZ

uspešna. Kaže smer v bodočnost, ko bo ZZZ v celotnem slovenskem delavskem stanu vodilna in edino odločujoča.

Sedaj se prične borba po stalnih obratih. Od 15. julija do 15. avgusta bo naš pokret napram socialističnim strujam vseh barv vodil za letos najvažnejšo tekmo. Izid tega boja sicer še od daleka ne bo popoln odraz razpoloženja slovenskega delavstva, vendar bo dal močen poudarek našemu nevzdržnemu podiranju in osvajanju. Mi bomo v tej borbi napram lani porastli po številu lastnih delegatov najmanj za 100%. Rečemo pa, da s tem uspehom mi ne bi bili zadovoljni. Mi smelo pričakujemo napram lani večjega porasta števila naših zaupnikov.

Naše članstvo in naše organizacijske odbore prosimo samo, da vzdrže v boju z nasprotniki in vztrajno delajo za našo končno zmago. Povsod 100% izvedite naročila okrožnic ZZZ. Povsod postavite naše kandidatne liste, povsod agitirajte le za naše kandidate. Naši uspehi morajo iti preko naših upov in naših pričakovanj. Uspehe rodi delo. Torej nemudoma na delo!

Podjetniška organizacija

Ko smo mi ustanovili svojo stanovsko organizacijo, so ostali strokovni pokreti vrgli med delavce krilatico, da smo »podjetniška organizacija.« Hoteli so s tem reči, da so nas najeli kapitalisti — podjetniki, da bi delavstvo vodili po željah podjetnikov. To so ponavljali ves čas, vsa tri leta našega obstoja in ponavljajo še danes. Naziv podjetniška organizacija naj bi bil za nas sramoten naziv. Psovka je, ki so jo lažnivobodni pokreti vrgli na nas zato, da bi nas med delavstvom osovražili. Zase so nevedni hoteli ohraniti njegovo naklonjenost in kjer jo niso z delom, so jo hoteli z lažjo.

Mi priznamo in ponosni smo na to, da delavstvo nismo slepo tirali v boj zoper podjetja. Mi ga nismo učili nesmiselnega sovraštva. Mi nismo uprizarjali ponarejenih stavk.

Pošteni, kakor smo, smo vedno pošteno govorili delavstvu in pošteno odkrito delodajalcu. Načelno jasno pokret je bil in je še danes nujno jasen in čist v taktiki.

Po treh letih obstoja »Podjetniške organizacije« je pri nas večina podjetij, ogromna večina, ki nas ne mara. Podjetja od KID na Jesenicah do Mergentalerja v Ljubljani in do Lavricha v Konjicah so to zadosti očito dokazala.

Povsod se nam je godilo ednako. Mi smo ustanovili organizacijo. Narodu tuja podjetja pa so odpustila naše organizatorje in naše odbornike. Zato so

to storila, ker so se bala naše poštene odkrite borbe za delavca in ker so obnem nasprotna osnovnim smernicam našega narodnostnega stališča.

Nekdaj je bil baje grajščak tisti, ki je naš narod izmозgaval, sedaj so to tovarniška podjetja. Nekdaj je valpet z bičem tepel naše ljudstvo, sedaj so tu prodanci druge vrste. Mi poznamo tudi »strokovničarje«, ki so šli med te prodance. Izkoreninili so se iz narodne skupnosti, oddajali so se zato tudi delavstvu in za njegovo usodo so igrali in igrajo še.

Zato vsi dolgoletni napor v njihovih vrstah tudi niso prinesli pravih uspehov. Vršili so delo le napol, samo na videz. Zato se tega narejenega videza tudi podjetnik ni bal. Vedel je, da mora za usodo delavstva z njegovimi predstavniki tudi sam igrati in zavedel se je, da ima on v rokah močnejše karte. Njihovih organizatorjev, njihovih odbornikov ni odpuščal; jih je poviševal in nagrajal.

Tako so marksistični in napolmarksistični »voditelji« postali po obratih mojstri in delovodje, a prvi in najboljši člani. Poborniki ZZZ so morali na cesto. Mi tako ugotavljamo, da je npr. pri zadnjih odpustih KID na Jesenicah na našo organizacijo prišlo za ca. 30% odpusta, čeprav šteje samo 10% vsega nezaposlenega delavstva. Ugotavljamo, da je bilo med njimi 6 odbornikov naših organizacij, medtem tudi prvi predsednik jeseniške ZZZ.

Ob novih sprejemih pretekle dni pa je bilo sprejetih več delavcev marksistov, a niti eden naših.

Zakaj ne? Ali mar zato, ker je ZZZ »podjetniška organizacija«!? Zato ne, ker je ZZZ z narodom in nepodkupljiva, zato, ker je v borbi za delavstvo poštena in odločna, zato ne, ker se edino v borbi z ZZZ srečuje kapital z resnim tekmečem.

Mi to samo ugotavljamo. Mi nad tem ne jokamo. Mi protinarodnemu kapitalu samo protestiramo in obljublamo dosledno borbo.

Odkar smo stopili v življenje, nismo izgubili niti ene bitke. Pri vseh pogajanjih pri vseh stavkah, pri vseh akcijah smo uspeli. Uspeli bomo tudi še sedaj.

»Podjetniška organizacija ZZZ« bo s svojim programom prodrila. Podjetjem bo postavila meje v njihovem izrabljanju svobode in jih bo kontrolirala. Pridejo časi in so že skoro pred vrati, ko bomo zakonito zaščiteni branili pravo svobodo delavstva, napram zmaličeni svobodi kapitalista.

Mi se vsi zavedamo: Če bi nas kapitalisti sprejeli z odprtimi rokami in se za nas trudili kakor se za svoje trabante iz drugih pokretov, ne bi bili vredni, da smo se rodili.

To, da nas gnili marksistični delavski pokreti psujejo »podjetniško organizacijo« podjetja pa nas mečejo istočasno na cesto, to pa je znamenje našega zdravja in naš ponos.

Naša borba - naša rast

K razvitju prapora gradbenega delavstva

Ko so pred dobrimi par leti mladi delavski pionirji videč, da so vse dosedanje delavske organizacije delavstvu škodljive, z velikim trudom in še z večjo občudovanja vredno voljo gradili trdne temelje za sedanjo vplivno in mogočno predstavnicu slov. narodnega katoliškega gibanja ZZZ, niso gradbeni delavci niti sanjali, da bo ravno njihov najbolj siromašen in zapuščen delavski stan dobil v ZZZ najboljšo zaščito tega delavstva in njihovih družin.

Ko se je začela v preteklem letu ZZZ krepko in uspešno uveljavljati med delavstvom Slovenije, je bilo gradbenega delavstva še zelo malo organiziranega v ZZZ. Vzrokov je bilo več. Prvi glavni vzrok je bil ta, da so marksistični voditelji in njihovi učenci učili in delali najhujši teror nad tistimi maloštevilnimi delavci, ki so zapustili »delavski edino zveličavni marksistični evangelij«. To lahko potrjuje mnogi bivši marksistični funkcionarji in člani, ki se nahajajo sedaj v vrstah ZZZ. Drugo, je bil vzrok ta, da je bilo ravno gradbeno delavstvo dolga desetletja grdo varano od sedaj monopoliziranih marksističnih organizacij za kakršnokoli zaščito ali pomoč. Mislim, da jih ni v slovenskem slovarju besed, tako umazanih besedi, kot so jih rabili marksisti, da so z njimi sramotili naše poštene može in fante. Zgodili so se slučajji, ko so bili naši funkcionarji in člani fizično napadeni od teh rdečih prenapetcev. V svojem bes-

nem sovraštvu do ZZZ so ti rdeči valpti šli tako daleč, da so okrog 17 naših tovarišev, večinoma družinskih očetov, ki imajo preživljati od 3 do 12 otrok, odpustili, seveda po intervenciji rdečih zaupnikov in to na največji ljubljanski stavbi Banki Slaviji. Žalosti nas pri tem samo to, da so glavni krivci za vse člani rdečega saveza in to priseljenci Primorci. Naj bo na tem mestu izrečena zahvala gg. stavbenikom Curku, Kavki in Tomažiču, ki so vedno in povsod z velikim razumevanjem šli na roke našim prošnjam v prvi vrsti za zaposlitev najbednejših tovarišev. Vsi marksistični napadi, zasramovanja, redukcije niso naše tovariše oplašile, temveč samo njihovo idejno organizatorično zavest podojile, tako da danes lahko s ponosom rečemo, da je ZZZ edina legitimna predstavica gradbenega delavstva, kar se je pokazalo na I. delavskem taboru. Ko smo rasli, nismo sejali sovraštva med delavci, nismo učili terorizma naših tovarišev, ampak učili smo mesto sovraštva tovarištvu, mesto terorja pravico, gledali smo in gledamo, da temu delavstvu vedno in povsod gmotno pomagamo. V nedeljo bo kronan uspeh s tem, da bomo ob navzočnosti javnega življenja razvili gradbeni delavski ZZZ svoj že blagoslovljeni belo-zeleni prapor, ki mu kumujeta gg. Zora in Matko Curk, skrbna in socialno čuteča dobrotnika našega gradbenega delavstva.

16. VII. bo pokazalo to dosedaj varano

in zapuščeno delavstvo, kaj vse se lahko doseže z vztrajnostjo in dobro voljo kljub vsem težavam, ki jih preživlja. Vabimo vse tovariše in tovarišice, da to akademijo obiščejo v čim večjem številu, da s svojo prisotnostjo dajo temu delavstvu moči za nadaljno borbo, dokler ne bo v vrstah ZZZ zadnji gradbeni delavec.

Kralj France

Naš uspeh v Dolu

Delavci tovarne »Jub« smo se organizirali v ZZZ in kmalu zapazili, kolikšne koristi je za nas prava delavska organizacija, kajti potom nje nam je bilo omogočeno, da se zavzamemo za zboljšanje svojega položaja in nas je pri tem centrala ZZZ krepko podprla. Zato je bilo naše prizadevanje tudi kronano z uspehom, da smo dosegli zvišanje naših plač.

S podjetjem hočemo ostati v dobrih in urejenih odnošajih in se zato vanj ne zaletavamo po načelih razrednega boja, pač pa skušamo vsa vprašanja urediti sporazumno, kar je dokončno le v korist nam delavcem samim.

Tem potom je tudi v najnovjšem času dosegla naša ZZZ zopet lep uspeh. Na intervencijo centrale ZZZ se je naše podjetje po tozadavnih pogajanjih odločilo, da s 1. julijem t. l. zviša 17. delavcem urne plače, in sicer trem za 50 para, štirinajstim pa za 25 para. Za trud in uspeh se centrali ZZZ kakor tudi uvidevnosti gospoda ravnatelja podtjetja najlepše zahvaljujemo. Vemo tudi, da je uspeh takšen, kakršna je naša moč in bi bil uspeh lahko še večji, če bi bili vsi do zadnjega organizirani v ZZZ.

Sestavili smo tudi že kandidatno listo ZZZ za volitve obratnih zaupnikov, pri katerih bo delavstvo tovarne »Jub« 100% dokazalo, da zaupa svoji strokovni organizaciji ZZZ, ker je le ta prava zaščitnica in prvobornilnica za interese nas slovenskih delavcev.

Občni zbor ZZZ v Celju

V torek 27. VI. t. l. se je vršil v dvorani Delavske zbornice občni zbor ZZZ, katerega se je udeležilo lepo število članov. Povabilu sta se odzvala tudi celjski župan g. dr. Alojzij Voršič in prof. g. Rudolf Handželič. Odbor je podal obračun o svojem enoletnem delovanju, ki ni bilo brez težav, a je kljub temu doseglo že vidne uspehe.

Pred volitvami novega odbora je celjski župan g. dr. Al. Voršič izrekel staremu odboru priznanje, novi odbor pa je pozval k čim vztrajnejšemu delu, zakar mu je tudi obljubil vso svojo pomoč. Soglasno je bil izvoljen za tekoče leto sledeči odbor: Dolinar Jože, Božič Dragotin, Jegričnik Albin, Melher Franc, Železnikar Marjan, Pere Anton, Vanovšek Viktor, Gomzej Jožef in Gaberšek Stanko. Pri slučajnostih je zbrano članstvo obravnavalo pereče zadeve delavstva ter dalo novemu odboru nekaj upoštevanja vrednih smernic.

Na sestanku, ki je sledil občnemu zboru, je predaval g. dr. Rudolf Handželič o razlikah del. organizacij v totalitarnih državah in pri nas. Izvajanjem predavatelja je zbrano članstvo sledilo z velikim zanimanjem in bi bilo želeli, da se čim pogosteje prirejajo slična zanimiva predavanja, kar bo v nemali meri pripomoglo do čim širšega razmaha celjske podružnice.

Logatec

V nedeljo 9. t. m. smo imeli v gostilni pri Dimnikarju sejo radi volitev obratnih zaupnikov. Dogovorili smo se, kako bomo po posameznih podjetjih izpeljali volitve in kje jih bomo izvedli. Za zaupniške volitve pri nas vlada veliko zanimanje in upamo, da bomo v Logatcu dosegli častno število zaupnikov.

Vabimo vse tiste delavce, ki danes še izven organizacije stojijo, da se nam pridružijo in gredo z nami v boj za delavske pravice.

V Logatcu so podjetja, ki imajo sicer industrijski značaj, pa se kljub temu v njih obratuje po 10, 12 in celo 14 ur brez plačila nadur, mesto 8 ur, kakor določa zakon. Tu bo treba napraviti red. Tega pa ne bo prej, dokler ne bodo delavci združeni v naši ZZZ.

Tudi nasprotniki nekaj vrtajo pri nas, a prepozno so prišli. Kje so pa bili prej, ko smo mi z borbo pričeli? Tja naj gredo sedaj! Tisti delavci, ki so zavedni so že pri nas, onih drugih pa tudi oni ne bodo pridobili.

Beleške

Lažidemokracija

Pod tem naslovom je prinesel »Gorenjec« zanimivosti o delovanju rdečega voditelja iz Kranja. Priobčujemo v celoti, da bo tudi naše članstvo pogledalo malo bolj za rdeče kulise.

Članek se glasi:

»Marksisti so dolgo časa obvladovali delavstvo pri volitvah obratnih zaupnikov ter so si v glavnih tovarnah znali zagurati mesta glavnih zaupnikov. Delavstvo je verjelo, da ne zasledujejo osebnih interesov, ampak, da se borijo za ta mesta iz čiste in nesebične ljubezni do delavskega stanu. Vsi ti kolovodje so prepevali visoko pesem o demokraciji. Pri tem jim je zlati parski fond zelo na srcu. Neka marksistka iz »Jugobruna« se mora sedaj zagovarjati, ker ni več ločila parskega fonda od svojega imetja.

Prav značilen dogodek se je pripetil tudi v tovarni »Semperit«. Na predlog glavnega zaupnika so obratni zaupniki sklenili, da se ne smejo dovoliti delavcem posojila iz parskega fonda. Ta glavni zaupnik je vnet marksist. Človek bi pričakoval, da se bo sklepa, ki ga je sam povzročil, tudi držal. Zopet se je izkazalo, da so tem ljudem ideali demokracije in ljubezni do delavstva le prazne fraze. Kakor hitro je marksist potreboval denar za svojo stavbo, je pozabil na vse te principe in predlagal zaupniškemu odboru, da se mu dovoli posojilo iz parskega fonda. Ko so ga tovariši opozorili, da bi delavstvo s tem ne bilo zadovoljno, ker je sam predlagal sklep, da se posojilo iz parskega fonda ne dovoljuje in bi bilo treba delavstvo šele vprašati, je ta dosledni marksist izjavil, da delavstvu tega ni treba nič povedati. Razumemo, da mu ni bilo ljubo, če bi delavstvo spoznalo njegovo dvoletnost. Prav pa bi bilo, da bi mu delavstvo pri volitvah obratnih zaupnikov povedalo svoje mnenje. »Parski fondi so pač preveč zapeljivi za razne marksistične veljake.«

Slovinci v Španiji

Po časopisnih poročilih je bilo v rdeči španski armadi okoli 450 Slovencev. Padlo jih je več kot polovica, ker so jih poslali na najnevarnejše položaje.

Kaj porečejo k temu naši marksisti, da je okoli 230 od njih zapeljanih slovenskih delavcev pustilo svoje življenje za zločinske socialne eksperimente njihovih sodrugov onstran meja? Mar kdo misli, da jih peče njihova rdeča vest? Ne, nikakor, kajti njihova vest se imenuje dialektični materializem; poznajo zato le dvoje in sicer to, kar je v korist ali škodo njihove propagande. Glavno jim je, da je njihova nežna rdeča razrednoboja kožica ostala cela, propagando — tako mislijo — bodo pa že obrnili in obračali, da bo v njihovo korist. V tem so kajpada mojstri. Nesrečne zapeljance proslavljajo za junake, sami se pa sončijo v njihovi lažislavi. Kaj poreče k temu slovensko delavstvo pa je drugo vprašanje in ni težko uganiti, da jim mora sleherni pošten slovenski delavec zato obrniti hrbet. — Celu usodo onih njihovih zapeljancev, ki niso padli, skušajo izkoristiti za svojo zločinsko propagando. V tujem komunističnem glasilu si drznejo pisati:

»Nekaj sto najboljših sinov naših narodov se nahaja v koncentracijskih taboriščih v Franciji v neznosnih razmerah. Dan za dnem pričakujejo, da se jim dovoli povratek v našo državo. Rešiti nje in njihovo življenje se pravi, rešiti najboljše sinove naših narodov, neustrašene borce za našo neodvisnost, za življenje v miru in svobodi. Vsi delavci, vsi kmetje, vsa mladina, vsi poborniki miru in demokracije, vsi ljudje, v katerih je še kaj humanosti in človeškega dostojanstva, morajo zastaviti svoje sile za to, da se dovoli svobodna vrnitev »vsem našim španskim prostovoljcem.«

NEMORALNA PREDRZNOST KOMUNISTOV

Bilten Jugoslovankega antimarksističnega komiteja dostavlja k temu:

»Nesramnost in nemoralnost naših komunistov je zares ogromna. Tisti, ki so se izkazali tako »hrabre«, da so tako krvoločno klali španske žene in otroke, rušili divno in zaslužno civilizacijo, si izmišljali najhujše muke za nesrečne Špance, katerih krivda je bila samo v tem, ker niso šli tako daleč v pojmovanju morale in humanosti, dokler niso prišli jugoslovanski komunisti, — se upajo zahtevati vrnitev teh rabljev in zločincev, in sicer v imenu tistih »v katerih je še kaj humanosti in človeškega dostojanstva...«

Če jih celo ljudskofrontaška Francija drži v koncentracijskih taboriščih, potem je jasno, koliko zla so nad našim narodom, španskim narodom in vsem človeštvom zagrešili in koliko zla so jim prinesli ti obžolovanju vredni specialisti v morjenju, mučenju in sramotanju ljudi.

Duhovni otroci boljševiskega režima so se izkazali vredne svojih učiteljev.

ZZD v Kranju

DELAJSKI SESTANEK

V nedeljo 16. t. m. ob 9. uri se vrši delavski sestanek v Šmartnem v dvorani Prosvetnega doma. Brez potrebe je vprašanje zakaj je za člane in članice strogo obvezna udeležba, ker stojimo pred zaupniškimi volitvami. Te volitve imajo zelo, zelo važen pomen za našo organizacijo, saj se bo šlo pred vsem, da naše nasprotnike onemogočimo, da bi naši nasprotniki še nadalje slepili delavstvo.

Mi hočemo biti organizacija, ki je bila do danes in bo v bodoče resnično delavska. Priznajmo odkrito, koliko koristnega je naredila naša organizacija s sedaj malenkostnim številom obratnih zaupnikov in koliko so naredili združeni nasprotniki. Kratko rečeno, borili so se proti vsem novim delavskim zakonom, ki so temeljli, na katerih bo zrasla zakonodaja, ki jo nima boljševiski »raj« Rusija.

Tovariši in tovarišice, udeležite se prav sigurno tega sestanka in ne omahujte.

KRANJSKEMU DELAVSTVU V VEDNOST

Volitve obratnih zaupnikov se bližajo, borba se nam vsiljuje, preko katere ne moremo iti. Mi jo sprejememo — a vejo naj združeni nasprotniki, da bomo znali braniti čast in avtoriteto delavskega stanu, ker se zavedamo, da smo predstavniki edine prave delavske-narodne strokovne

organizacije, ki temelji na pravih iskrenih katoliških načelih, ki ima edina resnično legitimacijo, da je prava predstavica slovenskega delavstva. Naša organizacija je izšla iz slovenskega naroda, je torej slovenska in jugoslovanska. Centrala naše ZZZ je Ljubljana — Beograd, dočim imajo naši nasprotniki svoj center v Amsterdamu itd. Torej pokret naših nasprotnikov je proti jugoslovanski, za jugoslovansko delavstvo škodljiv - poguben.

Pokret naše ZZZ je slovenski — naroden, skratka pokret ZZZ je pokret vsega iskreno zavednega jugoslovanskega delavstva. Tega se dobro zavedamo, zato gremo pogumno v boj, da si priborimo obratne zaupnike, ki bodo imeli pred seboj cilj — delati iskreno — pošteno za vse delavstvo. Priborili si bomo take zaupnike, ki ne bodo iskali na račun delavstva boljših mest (za aflegarje ali tovarniškega paznika), ki ne bodo na račun delavstva plazili okrog inženjerjev in gospodov ravnateljev ter gojili razmerje, katero škoduje delavcu. Mi hočemo take obratne zaupnike, ki bodo častno zastopali naše delavstvo po podjetjih.

Parski fondi so Vaša lastnina. Zato jih izročite zaupnikom poštenjakom, ki bodo čuvali Vaše imetje, da se ne bo dogajalo to, kar se je zgodilo v tovarni »Jugobruna« v Kranju, da se je 19 tisoč dinarjev porabilo za privatne svrhe.

Jarše — Induplati

V združni register je bila vpisana nova zadruga z naslovom: Delavska stavbna zadruga Jarše. Namen zadruge je, pospeševati gospodarske koristi svojih članov s tem, da jim preskrbuje cenena in zdrava stanovanja, in da v ta namen zida in nakupuje hiše, katere potem članom prodaja, oziroma prepušča v najem ali jim oddaja v njih posamezne prostore v najem.

Vse podrobnosti glede denarja in drugih stvari izveste točno na članskem sestanku dne 16. julija ob 1/2 10. uri dopoldne v Društvenem domu v Grobljah.

Dne 23. julija prireja skupina ZZZ Jarše, autobusni izlet v Bohinj.

Vse člane, kakor tudi prijatelje in somišljenike iskreno vabimo, da se izleta udeležijo.

Cena vožnje je sledeča: Za člane: Do Bohinjskega Jezera din 40.— po osebi, do izvira Savice 5.— din več na osebo. Za nečlane pa je cena do Jezera 45.— din po osebi, do Savice pa isto 5.— din več na osebo.

Za volitve obratnih zaupnikov Opozarjamo vse naše krajevne organizacije in člane na toz. navodila centrale. Postavite v vseh tovarnah in delavnicah kandidafno listo ZZZ.

Polovico vozne cene je plačati ob prijavi.

Prijave sprejemajo: Za Domžale in okolico tov. Rihtar Minka, za Jarše in okolico, tov. Zajc Franja in za Mengeš z okolico tov. Veider Jurij in Boltežar Ivan.

Čas in kraj odhoda bomo pravočasno objavili. Pohitite s prijavi.

Volitve so pred nami. Vsak narodno-zaveden delavec in pravi krščanski delavec obenem ne bo imel ta dan nikakega pomisleka, kako bo volil, da bo prav. Vsak naj se zaveda, da je edino ZZZ na pravi poti v narodnostnem in verskem oziru, ker vodi odkrito borbo proti osem drugobarvnim frakcijam. Zato pa vsak delavec v »Induplati« voli dne 21. julija tako, da pusti zeleni listek cel, belega pa pretrga in oba skupaj odda v kuverto, zalepi in vrže v pripravljeno skrinjico.

Na razne govornice JSZ-arjev, da bodo zelenci zmrznili, jim povemo: Dokler bodo delali tako kod doslej, ko imajo v vseh letih večino in pokazali tako borne uspehe, jim mi preje lahko oznanjamo smrt kot oni nam.

Majhni smo sicer, toda vsaka pezeba nam še ne vzame življenja, pač pa nas šele podžge za nova dela. Mi smo zeleni in majhni, toda večni kot zimzelen. Vemo pa tudi, da ljudje, ki se danes družijo s svojimi nekdanjimi najhujšimi sovražniki, ne morejo biti nič boljši ali pa še slabši kot oni sami.

Domače novice

POSVETI NA BLEDU

Predsednik bolgarske vlade Kioseivanov je po dvodnevnih posvetovanjih z našim zunanjim ministrom Cincarjem Markovičem odpotoval z Bleda čez Ljubljano in Belgrad v Sofijo.

Po razgovorih bolgarskega ministrskega predsednika in zunanjega ministra Georgija Kioseivanova in jugoslovanskega zunanjega ministra Aleksandra Cincar Markoviča je bilo izdano naslednje uradno po-
pošilo:

»Med sestankom, je bil na Bledu dne 9. in 10. julija 1939 leta, sta predsednik bolgarske vlade in zunanjji minister gospod Gregorij Kioseivanov in zunanjji minister dr. Aleksander Cincar Markovič po vsestranskem preučevanju medsebojnih odnosov, razmer na Balkanu in mednarodnega položaja prišla do soglasja v naslednjem:

1. Da so koristi Bolgarije in Jugoslavije v tem, da v duhu pogodbe o večnem prijateljstvu nadaljujeta s politiko medsebojnega sodelovanja.
2. Da je v obojestransko korist, da se prav kmalu ustvari med Jugoslavijo in Bolgarijo čim tesnejše gospodarsko zblizanje.
3. Da politika neodvisnosti in nevravnosti najbolj odgovarja koristim Bolgarske in Jugoslavije ter miru na Balkanu.
4. Da je potrebno, da obe vladi nadaljujeta s politiko dobrih in prijateljskih odnosov do vseh svojih sosedov.

BELGRAJSKA DZ ZA VARSTVO MLADINE

Otroke, ki so beračili po ulicah, je povabila belgrajska policija in jih spravila v novo ustanovljeno zavetišče. Včinoma so bili to otroci brez staršev ali pa iz revnih družin. Starši so jih navajali k prosjačenju, nakar so se otroci potepali po ulicah brez vsakega varstva. Delavska zbornica je skupaj z nekaterimi človekoljubnimi društvi organizirala novo zavetišče, odkoder bodo skušali otroke spraviti v take družine, ki nimajo otrok, v prvi vrsti pa na kmete.

DRAGIŠA CVETKOVIČ - PREDSEDNIK JRZ

V nedeljo je bila v Belgradu seja širšega odbora JRZ, na kateri je bil izvoljen sledeči glavni odbor:

Predsednik: Dragiša Cvetkovič, predsednik vlade.

Prvi podpredsednik: dr. Anton Korosec, predsednik senata.

Drugi podpredsednik: dr. Džafer Kulenovič, namestnik prometnega ministra.

Tajniki: dr. Miha Krek, gradbeni minister; Ljubomir Pantič, minister za gozdove in rudnike, in Voja Cvrkič, predsednik kluba poslancev JRZ in minister brez listnice.

Blagajnik: Dimitrije Milojkovič, narodni poslanec.

Člani: Milan Simonovič, predsednik skupščine; dr. Miškulin; dr. Klar; dr. Kulev; Fran Smodej; Sveto Čirič, prosvetni minister; Nuriya Pozderac; Uzir Aga Hadži Hasanovič; dr. Radonjič; Vojin Djurčić, finančni minister; Jovan Altiparmakovič, poštni minister; Dimitrije Magarašević; Ante Maštovič; Nikolaj Beslić; Jevrem Tomič, trgovinski minister; Miloje Rajković; Djuro Cejović, minister za telesno vzgojo naroda; dr. Branko Miljuš, minister brez listnice.

Iz stranke so bili izključeni in zato prenehajo biti člani glavnega odbora: dr. Milan Stojadinovič, Gjura Jankovič, Ugrin Joksimovič, Dušan Letica, dr. Niko Novakovič, Svetozar Sankovič, Svetolik Sankovič, Dobrivoje Stošovič in Dušan Priskovič.

Glavni odbor je, najostreje obsodil poskus dr. Milana Stojadinoviča in tovarišev, ki so storili gotovo neuspelo akcijo, da bi se stranka raztrgala, ali da bi se ji vsaj bistveno škodovalo. Glavni odbor je obsodil tako njih interpelacijo v narodnem predstavnstvu kot tudi vso njihovo agitacijo proti kr. vladi, njenemu delu in njeni politiki, in obsodil tudi vse poskuse, da se poruši disciplina v klubu narodnih poslancev, da se poruši disciplina v klubu narodnih poslancev JRZ in med senatorji, ki so pripadniki stranke.

TABOR SLOVENSKE DIJAŠKE ZVEZE

Po dolgih letih borbe je doseglo slovensko katoliško dijaštvo šele ob zaključku letošnjega šolskega leta svojo organizacijo. Danes je SDZ zakonito priznana in pravila potrjena. Nihče je več ne more in ne sme ovrniti pri delu.

Te počitnice ima tabor v Slovenskih Konjicah, za dekleta od 17. do 20. t. m., za fante pa od 21. do 24. t. m. Tabor je narodno-obrambena značaja in izredno važen, saj je pokroviteljstvo nad njim prevzel slovenski ban g. dr. M. Natlačen.

Ljubljana — E. C. Z.

V četrtek, dne 6. t. m. je naša skupina sklicala sestanek v gostilni »Triglav«, na katerem nam je podal zastopnik centrale tov. Breznik potrebne smernice za naše delo.

Na sestanku smo povabili tudi člane »Strokovnega društva«, ker se je govorilo, da želijo za volitve obratnih zaupnikov postaviti skupno listo. Vendar se je na samem sestanku že ugotovilo, da od »Strokovnega društva« niso prišli na sestanek z resnimi nameni, marveč samo zato, da bi malo »kibicirali«, kar jim pa ni uspelo, ker jim je tov. Breznik to preprečil. Skušali so namreč propagirati znano »politično, nacionalno in versko neodvisnost« svojega društva, kar so jih naučili marksisti, ki so vedno neodvisni, toda seveda ne od marksizma.

Sestanka se je udeležil tudi g. poslanec Pavle Mašič, kateremu se za njegova poudarna izvajanja prav lepo zahvaljujemo.

Kakor se je že na sestanku dalo razvideti, tako se je pokazalo tudi v torko seji radi sestavljanja skupne kandidatne liste, da bi nas »Strokovno društvo« rado »okoli prineslo«. Zato smo sedaj sestavili svojo lastno kandidatno listo ZZZD in pozivamo vse tovariše tramvajerje, da pridno zanjo agitirajo in zanjo glasujejo, da bo naš uspeh pri volitvah čim častnejši za našo mlado skupino ECZ - ZZZD.

Litija

Občni zbor ZZZD v Litiji je bil v soboto 8. julija zvečer v dvorani Ljudskega doma. Zbora se je poleg lepega števila članov udeležil kot zastopnik centrale tov. Pirih, ki je podčrtal, kako velikega pomena je za delavstvo, če so delavci organizirani v ZZZD.

Po čitanju zapisnikov in opravljenih formalnostih je bil razrešen dosedanji odbor pod predsedstvom tov. Lenarčiča in izvoljen novi z tov. Prebilom ml. na čelu. Po teh volitvah so prišli na red volitve delavskih zaupnikov in je bila sprejeta kandidatna lista, katere nosilec je Prebil st. in katere zmaga je gotova.

Po vzpodbudnih besedah domačega župnika, ki je poln zanimanja za naše delavstvo, so se udeleženci zbora razšli, vsi veseli nad uspešnim zborovanjem.

Predoslje

Čeprav se že dalj časa nismo oglasili v našem listu, zato naj nihče ne misli, da spimo. Delamo počasi, a sigurno. Naša fara je velika in predvsem delavska in smo našo kraj. organizacijo postavili na trdne temelje.

V nedeljo, dne 9. t. m. smo po daljšem času zopet sklicali večji delavski sestanek, ki je bil prav dobro obiskan in dokazal, da je naše delavstvo zdravo in borbeno v obrambi svojih pravic.

Na sestanku je govoril kot zastopnik centrale tov. Breznik, ki je navzočim obširno in temeljito obrazložil pomen in potrebo strokovne organizacije za delavca, pomen soc. zakonodaje in boj ZZZD za njeno zboljšanje ter način delovanja socialnih ustanov, predvsem Delavske zbornice pod prejšnjo in novo upravo. Končno je še obrazložil pomen zaupniških volitev in pozval udeležence, naj gredo na delo, da bo v vsakem podjetju postavljena kandidatna lista ZZZD — in tudi zmagala.

Navzoči so izvajanjem tov. Breznika sledili z velikim zanimanjem. Sestanek je pozdravil tudi g. župan Zabret, tamkajšnji g. kaplan, zastopnik KZ g. Avsenek in tovariš Megla iz Kranja.

Lepo uspeli sestanke je zaključil predsednik naše kraj. organizacije tov. Nograšek Janez s pozivom na člane, da bodo agilni in disciplinirani ter vedno zvesti našim načelom, da bo na ta način naš uspeh zasiguran, da si priborimo lepo in boljše bodočnost.

Mislinja

Nad nami, mislinjskimi delavci, se spet zbirajo temni oblaki in bati se je, da bo treščilo prej ali slej.

Kakor smo že poročali, je bil odpuščen ustanovitelj naše podružnice tov. Gumpot iz službe takoj, ko je bila zaključena stavka, z motivacijo, da je za njega zmanjkalo dela. Podjetnik trdi, da se drži obrtnega zakona in sporazuma in da postopa pravilno. Mi pa mu dokazujemo, da se nam vsem tu godi velika krivica.

Na nedeljskem sestanku dne 9. t. m. smo soglasno sklenili, da se ne umaknemo od svoje upravičene zahteve, to se pravi, da ne bomo trpeli, da bi postal žrtev naše organizacije ali stavke delavcev, ki je družinski oče brez vseh sredstev in kateri je podpisal pravila za ustanovitev naše ZZZD, katerega nam je prinesla saj malo boljši kos kruha.

Ne moremo razumeti miselnosti podjetnika dr. Pergerja (Nemca) in njegovih uradnikov, kateri so na poravnalni raz-

pravi dokazovali, češ da delajo tako, kakor smatrajo, da je po njihovi vesti najbolj prav, čeprav smo stavili predloge, da smo pripravljene na skrajšani delovni čas, da bomo tako, kar lahko odkrito in ponosno trdimo, iz socialnega čuta do svojega bližnjega, vsi enako prenašali težkote, katere nastajajo, kakor trdi podjetje, njegovega socialnega čuta.

Pri nas v Mislinji je in ostane v veljavi geslo: vsi za enega, eden za vse!

Trboveljski rudarji v ZZZD

ZZZD prodira in osvaja slovensko delavstvo. Vsi poizkusi strokovne ljudske fronte, ustavitvi pohod ZZZD, se izjalovijo. Sedaj je na vrsti črni trboveljski revir. Dvajset let so razni demagogi »furbali« in terorizirali slovenskega rudarja, toda danes so njihovi laži-pokreti na tleh.

Izven Trbovelj kaj radi slikajo trboveljskega rudarja za zagrizenega boljševeka, ali, rekli bi po trboveljko, kot rdečega hudiča, ki Trbovlje tresse. Vendar temu ni tako. Razen nekoliko zapeljancev je trboveljski rudar pošten in zaveden delavec, ki čuti s svojim narodom. Pri težkem delu v jami v stalni življenjski nevarnosti ne pozna cagavosti, temveč je odločen in borben. Skratka: za težko in pošteno delo zahteva pošteno plačilo. To mu pa niso mogli priboriti demagogi, ker so ti njegovo borbenost izkoriščali le za svoje razredne laži — in nalivna peresa... Boljšo bodočnost mu pa bo priborila ZZZD, ki v Trbovljah gradi novo postojanko.

Na sestanku ZZZD, ki je bil v sredo, dne 12. t. m. v trboveljskem Društvenem domu, je zastopnik centrale ZZZD tov. Breznik lepemu številu navzočih rudarjev obrazložil način in cilj borbe ZZZD ter demagoji ljudsko-frontaške strokovne trobojnice. Govoru tov. Breznika so navzoči sledili z velikim zanimanjem in ga odobrvali.

V najkrajšem času bo ustanovni občni zbor trboveljske ZZZD, ki bo osvojila vse poštene slovenske rudarje, jokavi lavi-rantje pa bodo odšli v staro šaro.

Na pragu je torej čas, ko deslejš teptan rudar vstaja in koraka vedrega čela v boj za svoje pravice pod zastavo ZZZD. Srečno!

Tobačni delavci

Na vidiku je, da si izboljšamo pravilnike, katere smo tekom teh 3 let dobili. Res je, da je dobilo delavstvo boljše pogoje oziroma plačo. A še davno ni urejeno tako, da bi bilo delavstvo zadovoljno. Vse naše delo stremi za tem, da se pravilniki temeljito popravijo.

Na kongresu Jugorasa v Beogradu dne 7. maja tega l., na katerem so bili tudi zastopniki ZZZD iz Ljubljane, je bila sprejeta resolucija, v kateri se zahteva tudi za tobačno delavstvo izboljšanje življenjskih pogojev v obče.

Resolucija je bila poslana tudi monopolski upravi, katere je pripravljena, da se obstoječi pravilniki popravijo.

S tem se jasno vidi, kdo se briga za tobačno delavstvo.

Zato bo vse zavedno delavstvo dne 18. t. m. volilo našo listo Zveze združenih delavcev.

Sv. Jurij ob j. ž.

V nedeljo, dne 9. t. m. smo tudi mi delavci v Sv. Juriju postavili končne temelje naši novi organizaciji ZZZD.

Na ustanovnem občnem zboru, ki se je vršil ob 9. uri dopoldne v Slomškovem domu, nam je poročal tov. Jesih iz Trbovelj o bojih in uspehih ZZZD. Njegovim besedam smo sledili z vidnim zanimanjem in sklenili, da tudi mi nočemo biti zadnji v boju delavstva za svoje pravice. Zato smo si izvolili krajevni odbor, za katerega smo prepričani, da bo v stanu voditi našo podružnico.

Duplica

ZAHVALA

Dne 27. junija ob 8. uri zjutraj sem se v tovarni Remec & C. o. na Duplici pri premikanju vagončkov, naloženih s frizami, težko ponesrečil. Vagonček je padel iz tirnega mostiča na levo nogo, mi jo v stopalu nalomil in pretrgalo mi je žilo. Prvo pomoč mi je nudil g. zdravnik Premrov v Kamniku, na kar sem bil takoj prepe-ljan v bolnico v Ljubljano. Dolžnost mi je, da se javno zahvaljujem g. zdravniku Premrovu za hitro pomoč, kakor tudi zdravnikom v bolnici II. kirurg. oddelka, da so storili vse za okrevanje, da sem prišel po osmih dneh v domačo oskrbo.

Dolžnost mi je tudi, da se javno zahvaljujem centrali Zveze združenih delavcev v Ljubljani za obisk v bolnici in ki je takoj priskočila na pomoč in podprla z denarnimi sredstvi mojo družino. Posebej še zahvala predsedniku Centrale ZZZD tov. Prežljju.

Vsem poplačaj Bog!

Malnar Jože, Duplica - Kamnik.

Odmev I. del. tabora med sezonskimi delavci v Belju

Ravno v času, ko se je v Ljubljani vršil tabor katoliških delavcev organiziranih v ZZZD se je mudil zastopnik Rafaelove družbe, g. Škafar med našimi sezonskimi delavci v Belju.

Na predvečer tabora, dne 3. junija se je zbralo na upravi Knežovo okrog 300 delavcev, katere je najprej nagovoril gospod Horvat Peter, delavski voditelj na tej upravi. Za njim je spregovoril delavcem zastopnik Rafaelove družbe izseljeniški duhovnik g. Škafar, ki je najprej orisal pomen delavskega tabora v Ljubljani potem pa v lepih besedah z zgodovinskimi dejstvi dokazal delavcem, da je verska vzgoja podlaga vseh socialnih zakonov in versko življenje podlaga vseh socialnih pravic.

Oba govornika sta od strani delavcev bila deležna zahvale za lepe besede z dolgo-trajnim odobravanjem. Ko se je zborovanje končalo so se še dolgo, dolgo v noč pogovarjali delavci z g. Škafarom, kateri je bil očitno ginjen nad dobrim in zapuščenim sezonskim delavcem. Ta le-ti večer bo ostal v spominu, vsem delavcem, kateri so se udeležili tega zborovanja.

Na dan tabora to je 4. junija se je v Grabrovem zopet zbralo okrog 350 delavcev, kjer je g. Škafar daroval za delavce sv. mašo in po maši sodeloval delavce. Po sv. maši se je tudi tukaj vršilo zborovanje za delavce, kjer je g. Škafar delavcem govoril o pomenu organizacije za doseg delavskih pravic, kar je vselej zvezano z vzornim verskim življenjem.

Ta dan je z mislijo pohitelo vse naše sezonsko delavstvo v Ljubljano na I. delavski tabor slovenskega delavstva, na kateri tabor je poslalo sledečo brzojavko: »I. slovenski delavski tabor v Ljubljani najlepše pozdravlja 850 sezonskih delavcev iz Slovenske Krajine na Belju in mu želi mnogo božjega blagoslova in popolnih uspehov. V duhu smo z Vami. Bog Vas živi!«

Delavci se Rafaelovi družbi in njenemu odposlancu za očetovsko skrb zahvaljujejo in si želijo še več takih dni.

Viničarji

KAPELA (SLATINA RADENCI)

Jeruzalemski tabor je za nami. Kljub ogromni udeležbi ni mogel zajeti vseh nas. Zato smo se odločili obmejni viničarji, predvsem iz Gornje Radgonskega okraja, da priredimo v nedeljo 30. julija t. l. viničarsko delavski tabor v Kapeli. Spored: Ob 9. uri sv. maša s cerkvenim govorom v Kapelski cerkvi. Po sv. maši zborovanje pred cerkvijo. Govorijo: gospod minister Snoj Franc ter delavski govorniki iz Ljubljane, Maribora in Ljutomer. Popoldne bo prijateljska zabava s srečolovom. Tovariši viničarji in delavci! Vse vas prav prijazno vabimo, da ta dan pridete na naš visok in lep Kapelski vrh, kjer bomo sredi lepih vinogradov manifestirali za naše pravice, se veselili naših uspehov ter utrdili svojo stanovsko in narodno zavest in pripadnost. Naš tabor ne sme v nobenem pogledu zaostati za Jeruzalemskim taborom. Zato vsi viničarji, delavci in prijatelji, ta dan v Kapelo!

ŠT. ILJ V SL. GORICAH.

V nedeljo dne 16. julija se vrši zborovanje viničarjev iz Št. Iljske okolice zjutraj ob 8 uri v Slovenskem domu.

SESTANKI IN ZBOROVANJA

V NEDELJO DNE 16. JULIJA 1939.

JARŠE-INDUPLATI: Članski sestanek ob 1/2 10. uri dopoldne v Prosvetnem domu v Grobljah.

MARIBOR: Okrožni sestanek ob 9. uri dopoldne v dvorani Zadržne Gospodarske banke.

CELJE: Delavski shod ob 9. uri dopoldne v dvorani Delavske zbornice.

LITIJA: Članski sestanek ob 10. uri dopoldne v dvorani predilnice.

LJUBLJANA: Akademija gradbenega delavstva ob 4. uri popoldne v dvorani Delavske zbornice.

KRANJ-ŠTRAŽIŠČE: Sestanek ob 9. uri dopoldne v dvorani Smartinskega doma.

SEVNICA: sestanek ob 8. uri zjutraj v Slomškovem domu.

KOČEVJE: sestanek ob 9. uri dopoldne v gostilni Beljan.

SOTESKA: Članski sestanek po prvi maši ob 7 zjutraj v Prosvetnem domu.

V PONDELJEK, DNE 17. JULIJA 1939.

DUPLICA: sestanek ob 6. uri zvečer v gostilni Herle.

LJUBLJANA, MESTNI DELAVCI: sestanek ob 1/2 6. uri zvečer v mali dvorani DZ.